

Biblioteka
SAVREMENA KNJIŽEVNOST

Knjiga 43

Nenad Živković

TOTALNO BEZVEZNE PRIČE

Alma

Beograd, 2008

**TOTALNO BEZVEZNA
PRIČA BAŠ KAO I SVAKA
NOVA GODINA
ILI ZAŠTO NISAM POSTAO
PISAC I PORED NAJBOLJE
VOLJE**

Jebem ti ovu Novu godinu; dođe,
bude, prođe... i šta s tim?

Svake Nove godine započnem
novi roman i ni jedan ne dovršim. Pune
mi fijeke Novih godina. Započnem
priču ispadne roman, započnem roman
ispadne novela, započnem novelu is-
padne esej, započnem esej ispadne pe-
sma... Skupim sve to ispadne roman

„Totalno bezvezne priče“

koji niko ne čita.

– Možda ne znaš da se izraziš? –
Kaže mi prijatelj.

– Ma, znam ja šta hoću da kažem, ali kako da nateram čitaoca da **baš to** i pročita; uvek me naopako protumače. Napišem, pa idem od čitaoca do čitaoca da, svakom ponao-sob, objašnjavam to što napisah. Evo, slušaj za ovu Novu godinu kako počinje moj novi roman:

– Posle devetomesečne suše, mravi su užurbano ulazili u svoje mra-vinjake, pečurke su nicale na sve strane, dok su gusti crni oblaci najavljivali kišu; na drugoj strani, usamljeni jahač išao je prema zalezećem suncu koje se jasno ocrtavalo na tamnom horizon-tu...

Gleda me prijatelj, pipa mi čelo, ne može da veruje šta sam mu sad pročitao.

– Zar nisam sve lepo sročio? Aorist, prezent, futur... Hiperbola, metafora, metonimija... sve kako smo učili u školi. I šta mu sad fali, majke mu ga... aj, neću da psujem.

Pošto stanujem u prizemlju, pažju nam je privukla neka gužva ispod prozora.

– Šta se to događa sa Krečkovićem? Čudno se ponaša u poslednje vreme.

– Pa, eto... Izgleda da je dobio rak...

– Rak?! Nije valjda?!

– Da. I to na nervnoj bazi?!

– Na nervnoj bazi!?

– Tako nekako. Ona šašava Daca mu uvalila neku Čečenku...

– Pa šta?

– Pa ništa. U međuvremenu je saznao da ona nije Čečenka već...

– Eto kakvi ste vi muškarci. Kad

„Totalno bezvezne priče“

---

vam dođe da rokate, ne birate. Uzimate šta vam padne pod ruku.

– Nemoj tako... on je dobar čovek...

– Pa kad je dobar što je uzimao tu... Čečenku. Ima ženu i petoro dece, a ovamo 'oće još i ljubavnicu! Ako, tako mu i treba. Da se ja pitam, svakom takvom muškarcu bih dala po jednu Čečenku.

– A je l' može Čačanku, bliže su?

– dobacujem sa prozora, tek da skupim još materijala za roman.

– O, pa to naš vrli komšija opet počinje novi roman? – Već su svi znali za taj moj nagon da napišem roman baš za Novu godinu.

Prijatelj do mene joj dobacuje: – Što ona gospođa tamo plače?

– Ništa, komšo. Juče je sa'ranila muža, pa sad, kao...

– Pa kako ništa?

– I, bogati! Sa'ranila muža! Bože zdravlja, da sa'rani još deseticu! Da je sreće da sam i ja ovog mog sa'ranila na vreme, pa da me bog vidi!

– Nemoj tako. Ipak, muž joj je...
– dobacuje jedna debeljuca.

– Šta, nemoj! Ne plače ona zbog muža, nego zbog nas! Da joj mi ne bi prigovorili kako je bez duše! 'Ajde, bogati! Sa'ranila muža... nije-nego! Nek' je ona nama živa i zdrava, a za muža ćemo lako! Pogle' šta je muževa okolo! Ima tih badavadžija kol'ko 'oćeš! Može da sa'ranjuje svake nedelje po jednog!

Smeškam se i zatvaram prozor. Nije da sam znatiželjan, ali sam ga ipak držao još par minuta odškrinutog.

– Ma, jebeš muža! Gledaj od čega živiš! K'o da će onaj tvoj da zaplače za tobom, ili ovaj moj za mnom! 'Oće, kurac! Kad moram da la-

„Totalno bezvezne priče“

jem!

– Bre, kakva si, Stanojka. Nemaš duše nimalo.

– Šta vi je, što se dernjate! – Čuje se treći (ili ko zna koji poredu) ženski glas. – Zna li da ima neka zemlja tamo... ne znam kako se zove... gde žena može da proda muža?

– Pa šta?

– Pa to. Šta mislite da i kod nas ima neki taki zakon...?

– Šta bi ti? Da prodaš onog tvog?

– Pravo da ti kažem, bi. D' uznem neki dinar kad je već takoreći nizašta. Pa će se udam ponovo, koj' gi jebe!

– E, to ne bi bilo pošteno!

– Što, mori? – Akcentom “vuče” na “južnu prugu”.

– Kako što? Pogledaj koliko je onaj tvoj, ima ga dvesta kila. Šta mogu ja za onog mog žgoljavka da dobijem?

– Pa što gi ne ‘raniš? Koj ti je kriv! A osim toga, ne mora na kilo, može i na komad!

– Tebi je opet lako. Ti si se četiri puta udavala.

– Što se i ti nisi udavala? Ene ti gi sva četiri, što se mene tiče!

– More, skloni mi se s očiju! Samo gledaš svojoj guzici da udovoljiš!

– Vas dve prestanite da jedete govna! – Još jedan lik ulazi u roman bez najave. – Da smo išta valjale ne bismo se ni udavale.

– E, to ti je pametno, sestro slatka.

Sad sam zatvorio prozor do kraja. Prijatelj me nagovorio da mu čitam dalje šta sam napisao:

– Gutao je ostrige, svoje omiljeno jelo, u velikim količinama. Ostrige imaju tu sposobnost da nekoliko puta godišnje menjaju pol, a on je bio toliki

„Totalno bezvezne priče“

---

baksuz da su one menjale pol još u njegovom grlu, pa je bio prinuđen da ih zaliva jabukovačom, sirćetom, ponekad i metil-alkoholom, ne bi li ih neka-ko obuzdao u tom procesu. Svaka promena pola ostrige izaziva, neznatnu i jedva primetnu, promenu magnetnog pola zemlje, a u njegovom hipersenzibilnom organizmu izazivaju burnu reakciju: porastu mu sise pa se povuku, smenjuju mu se erekcija i orgazam, naraste mu brada pa opadne... i sve to bez njegove volje. Ponekad ih pomeša sa bisernim školjkama, pa one koje su trenutno ženskog pola precrknu od ljubomore i lakše se vare, dok one koje su trenutno muškog pola prepušta zloj sudbini – da za kratko vreme postanu žensko.

Imao je ženu – crnkinju sa belim sisama i belom glavom ili belkinju sa crnim sisama i crnom glavom, zavisi

šta se prvo gleda – koja je ostrige gajila u svojoj bujnoj kosi. Svrbele su je kao čirevi, opadale posle svakog češljanja, i opet nicala. Žena je toliko “taljigala” za svog proždrljivog muža, da je ovaj zapustio sve obaveze mužjaka. No, ona je ipak radala svake godine po par bli-zanaca – “crnče” sa belom glavom i “belče” sa crnom glavom.

Prijatelj mi se ubacuje u priču:

– Kad o ovakvim stvarima opet budeš pisao, nemoj da piješ kamilicu pomešanu kamiljim mlekom ili hladnu nanu, već koristi isključivo “šumadijski čaj”, on će ti zgusnuti mastilo u peru. – Smejao se prigušeno dok je ovo pričao. A ja sam nastavio da čitam, ne shvatajući njegovu aluziju:

– Da bi zlosrećna žena “doakala” svom mužu, odgajila bi par ostriga na stidnici, ništa manje bujnoj od kose. Kada je oboleo mislio je da je to *kino-*

„Totalno bezvezne priče“

---

kokus, jer je bio veliki obožavalac pasa, ali se ispostavilo da je uzročnik njegovih nevolja *ginekokokus*. Naime, dlaka žene koju je, jedući ostrige, progutao (a možda je i nije progutao – žena je to, provuče se i kroz najmanji otvor), rascvetala mu se u želucu u toj meri da je morao da ispije desetak litara nafte, ne bi li je nekako uništio. A onda je, kao logična posledica te terapije, oboleo od pirofobije; samo da neko ne kresne šibicu u njegovoj blizini. Žena, za koju je dokazano da je glavni krivac, bila je žrtvovana bogovima. Ubio ju je. Ali avaj! Ni to nije pomoglo. Ko bi se nadao da će jedna stidna dlačica, tako bestidno, da prevali toliki put kroz muškarca. Bilo kako bilo tek, čim se vratio kući, povukao se u sebe. Mokrio je naftu, mrzeo žene i milovao svoje lajave ljubimce...

– E, znaš šta? Mnogo sereš. Aj-

mo negde da se opustimo i prepustimo
slavlju. Pogle' šta je sveta, a ti kenjaš s
tim glupostima!

Eto vidite!

I kako sad čovek da postane pi-
sac?

Žene, prijatelji, alkohol...

Pa još i ta Nova godina...

LEPA STRANA RATA

**(ponestalo mi ratova,
jedva sam i ovo sakupio)**

TRAGANJE

Posuvraćeni mozgovi oštre
noževe ne bi li ušli u čitanke.

Sve je spremno za poslednju
predstavu.

Pseća psihologija: koščica i
kućica (lavež je arhetipska prevara)

Krv je život – govore se svih
strana; i rasipaju ga nemilice.

Kakva glupost: Taman kad spo-
znah sebe – zaboravih ko sam

Začepi profesore!!! Tvoji učenici
upravo zamenjuju kerove:

Cvile, laju, ujedaju, glodu, smr-
de, zakopavaju kosti...

Trudnice traže mesto za porod:

„Totalno bezvezne priče“

Ubi ih neizvesnost:

Šta nose?

Cara, ubicu, skitnicu, pesnika,
zlikovca, prosjaka...

Tragam za ludakom u sebi.

Ne vredi: Razjeda me zdrav raz-
zum, tišina, bol u preponama...

Strah od smrti: Očajnički udišem
svaku kap života.

Lažem – hoću da živim.

Šta vredi? Ne umem...

Život je umeti živeti, a ne umeti
mrzeti...

Kako odabrati?

SREĆA

Idem po tvrdom kamenju, dobro opremljen, naoružan i tehnički i ideološki, idem da branim... šta da branim, sunce ti...?! – Pa ovde sam nekada lumpovao sa društvom. Od koga da branim? Od okupatora!? – Pa ja sam za njih okupator, agresor... i šta ono beše još? – Pa lepo! Sad dva okupatora idu da brane jednu te istu teritoriju.

More jebem li im majku Hrvatsku... Čekaj stani...! A šta ako taj u koga budem pucao nije Hrvat? Pa bivša Hrvatska je puna Srba! Boga mi tu nešto nije u redu. A zna li onaj tamo

„Totalno bezvezne priče“

šta sam ja po nacionalnosti? Zna, đavola! K'o i ja što znam o njemu. Pedeset godina te niko ne pita ni ko si, ni šta si, a onda, tek onako: šlem, ranac, puška u ruke i – cepaj burazeru!

Cena slave je uvek visoka ako ne postoje makar tri razloga da se za nju pogine. Tri razloga? Da me ubiješ ja ne vidim ni jedan jedini. Jebeš mi sve ako znam zašto sam ovde!

Javim se dobrovoljno za streljački stroj. Uхватili smo jednog dezertera. Pitao me komandir zašto se baš ja javljam.

Kako: zašto?” – zabezeknem se ja. – ”Pa ja sam mu najbolji prijatelj! Znamo se još iz školskih dana! Ko će to bolje da uradi od mene!”

A, tako! E pa, onda u redu. Može, zašto da ne!”

’Ajde fala bogu da jednom vidim u koga pucam. Do sada sam sve puc’o

u prazno. Ne znam ni u koga, ni zašto. Ovde je bar sve jasno. Imam metu, imam razlog, sve čisto k'o suza. Moj prijatelj se neće uvrediti. Pa Srbi smo, majku mu! I on bi za mene to isto učinio! Ili ja za njega, ne znam tačno ko tu kome čini, ali nije bitno.

Roditeljima smo javili da je hrabro poginuo na frontu, i da smo ga proglasili za narodnog junaka. Majka je cvilela, otac je bio ponosan. I ja sam bio ponosan na svog najboljeg druga. Bože moj kako je malo potrebno da čovek bude srećan.

ISPUŠENA CIGARA

Kako samo život podseća na tu jebenu cigaru. Neko nas puši, neko se gorko truje naslađujući se nama, a na kraju će nas zgaziti kao opušak. Jedino pravo koje nam pripada, jeste pravo na čizmu – koja će nas zgaziti. Zato uvek bismo slabije od sebe, neka to gaženje bude što bezbolnije. Ako ne iskočim iz prosečnosti, reći će mi: “Neka mu je laka zemlja”, i gaziće mi po grobu. Opet ta čizma, taj đon koji strpljivo čeka baš na mene.

A sećam se... tog beskrajno dugog dana u Sarajevu. Ti – muslimanka,

ja – Srbin, a do to niko nije primetio. Čak ni nas dvoje se nismo toga dosetili. Iz te ljubavi iznikao je brak, iz tog braka deca, sin i kćerka, i deset godina – ej, deset godina! – popreko se nismo pogledali, a onda... E, onda su nam pogledali u krštenice koje nismo imali, u rodoslov za koji nismo marili, u prezimena koja smo, usled prečestog korišćenja nadimaka, već pomalo i zaboravili, i tu je počeo drugi deo ljubavi. Jedan neosknavljeni brak postao je möra za četiri duše.

Kako će nam se deca prezivati u tim novim krštenicama? I kojom će se verom predstavljati. Je li bolje da sin bude musliman, a kćerka Srpkinja, ili obrnuto? Ili da oboje budu jedna vera? Ili je, možda, bolje da ih nikada nismo ni stvorili? Trebalo je da te ubijem noć pred rat, da te zadržim u sećanju, da – baš to je trebalo da uradim. Ali kako?

„Totalno bezvezne priče“

Kako kada niko živ ne zna kada je taj rat, u stvari, počeo! Svako ima svoj datum počrtka rata. To je demokratija za koju su se svi zajedno borili? Da svako ima svoju istoriju, i svoje datume, i svoje činjenice, i svoje mišljenje. Jebem ti istoriju! I datume, i činjenice... i sve ti jebem! Vratite mi ženu, i decu! I kuću, i imanje... ma jebeš kuću i imanje, stvorićemo drugo. Samo ja njih da nađem. Kako? Kad ni sebe ne mogu da pronađem u sveopštem ludilu. Ko nas to puši, duša mu u paklu gorela!

BEZIMENA

Već je, ko zna koja po redu, noć otkako je ovde. Slučajni prolaznik na nekoj drugoj planeti. U životu, a sve dalje od njega. Sredstva za smirenje više ne daju rezultate. Postala je imuna na lekove, na bolove, na strah, pa i na samu smrt. Još jedna noć, još jedna groznica. Ređaju se nemilosrdno. Zavlači instinktivno ruku u gaćice, trlja, preznojava se, drhti, mazi... mazi sina za koga ne zna gde je, ni da li će ga ikada više videti. Vidi ga kako trči preko polja, kako skače uz brdo i niz brdo, kako se prska vodom, zove je...

„Totalno bezvezne priče“

---

a ona ne može da mu priđe. Mokri sebi u šaku. Oseća vlažnog sina na rukama kako se koprca, kako vrišti od sreće, od samozadovoljstva, steže ga sve jaše. Samo tog dana kada su padale granate znala je za strah, samo tada imala je želju da pobegne, samo na tom mestu nije želela da ostane. A sada, kad više ne zna za strah, sve bi dala da bude baš na tom mestu. I sa svojim sinom. Sa tim klipom kukuruza koga je ona posadila, i koji je bio samo njen. Treći sprat, soba trista četiri, levo... a nekada, na tom paklenom mestu, imala je ime i prezime. I kuću, i imanje. I sina je imala. I sada ga ima... a možda i nema. Evo ga! Još jedno bezrazložno jutro. Opet će je izgrditi zbog pišanja u krevet, dobiće doručak, pa jutarnja šetnja, pa onda ide ručak, za njim večera, pa... večer. Ono isto, ili neko drugo, nema razlike. Noći se ne broje,

broje se samo godine, vekovi... i broj umrlih. Smrt se pažljivo beleži, živi dele humanitarnu pomoć. Njih niko ne beleži. Oni se stapaju sa sumrakom. Jednog jutra osvanuo je prazan krevet. I lokva, krvava i smradna. Ko je ležao ovde? Svi sležu ramenima. Još jedna Bezimena otišla je da traži sebe. Ime. Poreklo. I svog sina.

I onda opet jedno bezimeno veče razgrne svoj plašt i izrodi dečaka.

– Izvinite... Jeste videli moju mamu? Ona ima... dugu tamnu kosu i...

Svi klimaju glavom odrečno. Niko ništa nije video. Dečko će večerati kačamak sa njima, a ujutru ga neće biti.

NA GOLOJ LEDINI

Usne – erogena zona koja telo pretvara u drhtaj. Dok je gledam kako leži na postelji njene usne idu levo-desno, vuče me da svoje usne ukrstim sa njenim. Ne smem ništa da pokušam, shvatiće me pogrešno, izgubiću i ovo malo zadovoljstva. Sočne, vlažne, jarko crvene, svemoćne i nemoćne... Kako mrdne njima, baca me u depre-siju. Stiskam šake, šapućem u sebi, plašim se da me ne čuje. Ima ona i oči, u koje tek, ne smem ni da zavirim, jer će me pročitati. Usnama još mogu i da zavarim, očima ne. Ošišali su je do glave. Greška! Iza te kose mogla je bar da se

sakrije. Sada smo na goloj ledini. Ima posekotinu na obrazu, i modricu ispod oka, i rupu u nozi, i ranjeno telo... koliko je samo ljudi stradalo spasavajući ovo divno stvorenje, a ja ga izlažem sramoti svojim bludnim pogledima. Ljubav je lako pretvoriti u svinjariju. Lepa, ružna, slepa, odana, ukleta, pristojna, nepristojna... ljubav. Nešto šapuće, bunca u snu ili razmišlja poluglasno, drhti. Okreće glavu, gleda me... drhtim još jače... neću izdržati... onesvestiću se... Usne joj mrdaju, kako me izluđuju. Hladno je u sobi. Već mesecima ne greju. Sestra medicinska je uvija u ćebad, ja plačem u sebi. Ne mogu joj pomoći, a želim. Gleda me kroz trepavice, da li išta razaznaje? Ne znam samo kako je moguće da smo u istoj sobi. Jesam li ja u ženskoj, ili ona u muškoj sobi? Njima to više ništa ne znači, trpaju gde koga stignu. Svesna

„Totalno bezvezne priče“

---

je, zenice su joj čiste, prozračne. Zna gde je, ali ne zna zašto. Oblizuje usne, one iste usne koje bih i ja polizao. Sva-ki rat je imao svoje princeze, i svoje kraljice, za koje je vredelo ratovati, je-dino ih ovaj nema. Zato je jedino ovaj rat proglašen za besmislen i nepotre-ban. (Od žena zavisi da li su ratovi smisleni i potrebni, ili ne). Ako nema očiju, ako nema usana, ako nema ženskih grudi zbog kojih vredi probosti muške junačke – kopljem u trnje. Trza se. Usne joj poplavele, sestra joj daje injekciju, još jedan laki trzaj. Sve je uzalud. Rutinski je pokriva po glavi, šta se moglo uradilo se. Otkrivam joj lice da ga vidim još jednom. Suza? Prava, ženska! I moja suza, na njenoj ledenohladnoj koži. Odnose je. Žmurim i gledam u sebi. Sočne, požudne usne kako mi prilaze, a mi sami.

Sami na goljoj ledini.

OPKLADA

Da se od stida u zemlju propada, kao što kažu, zemlja bi samu sebe progutala. Ona (nek' joj se ime odćuti) nije imala razloga za stid, a sada je tu, bestidno ležala, dok su je zagledali, rutinski, profesionalno, raščerečenu, spremnu za seciranje. *Za* nju se više ništa nije moglo učiniti, ali *od* nje itekako. To što je izrešetana šrapnelima nije njihova krivica, ni to što će poživeti još nekoliko sati. Možda i duže? “Treba se nadati, svaki minut je dragocen”, šaputale su oči kojima je sve ovo tako prirodna stvar. Dežurna sestra ju je

„Totalno bezvezne priče“

---

oprala pažljivo, namazala mastima, tešila je koliko je znala i umela. (Čudo jedno kako čovek čoveka zna da ujede za srce, kako zna rečima da ga baci u očaj, a kad treba da ga ohrabri ili uteši – tako je nemoćan i slab).

Ležala je na leđima, zagledana u plafon, u neku onespokojavajuću belinu.

– O čemu razmišljaš? – trgao ju je muški glas. Pogledala ga je hladno, pažljivo ga odmerila od glave do... Bože moj! Bio je bez obe noge. Jedan od onih hrabrih junaka što su branili otadžbinu, a sad se otadžbina brani od njihovih zlih pogleda, čuvajući ih na skrovitom mestu.

– Ništa... Onako... – pokušala je da sastavi rečenicu.

– Lepo izgledaš. Ne ljuti se ali... sviđaš mi se.

– Gledaj pažljivo... Još koliko noćas, a sutra...

– Šta sutra? Još ćemo se mi gledati, ko zna koliko dugo.

– Ne vredi ti to... Sati su mi odbrojani... Sutra idem na operaciju... Da se još malo uče na meni... A onda prelaze na tebe.

– Imaš li nekog od rodbine?

– Baš nikog. Nema ko ni spomenik da mi podigne.

– 'Oćeš da se kladimo?

– Šta da se kladimo?

– Da ćeš ostati u životu.

– Ne budi lud!

– Nisam lud. Znam šta govorim. Evo, ako preživiš da se udaš za mene, a ako ne... ja ću ti podići spomenik. Je l' važi?

– Gde god sam došla nailazila sam na ludake, ali... ti si najveći. –

„Totalno bezvezne priče“

Nasmešila se. – U redu prihvatam. Neću dugo čekati da dobijem opkladu.

Odlazio je u kolicima prema vratima.

– Hej, čekaj! Kako se zoveš?

– Saznaćeš pred matičarem. Neka to za sada ostane tajna.

– A ako dobijem opkladu... Kako ću saznati tvoje ime?

– Potrudi se da je izgubiš! Nećeš se pokajati! – Nestao je iza vrata.

Disala je lakše i smirenije. Možda on nije ni postojao. Zar je to sada važno? Neko me voli. Neko želi da ostanem u životu.

Zaspala je. Sa koje god strane da se probudi – mir u duši je postignut.

INSEKT

Sve je u ovoj bolesničkoj postelji podsećalo na čoveka, a tako malo ljudskog na njemu. Cevi iz nosa omogućavaju mu disanje, cevi kroz vene ubacuju veštačku hranu, cevi iz stomaka izbacuju mokraću, cevi, cevi, cevi... A mogao je da bude pilot, kapetan prekookeanskog broda, arhitekta, naučnik, astronaut, pisac, mogao je... Mogao je da miriše na francuske parfeme, na beogradske frajlice, na duvan skupih cigara, mogao je...

Sada miriše na alkohol, na benzin, sada je bespomoćan, razapet, sada

„Totalno bezvezne priče“

---

je... Šta je sada? I ko je sada? Hoće li ga iko više prepoznati? Još samo majka naslućuje da je to on, pravi se da ga prepoznaje – majka ko majka.

Plave modrice po celom telu, crvene, duboke prostrelne rane na koje se već uhvatila pokorica od zgrušane krvi, ono što ga je identifikovalo kao muškarca sada je visilo opušteno; otežano disanje, zamućeni pogled uperen u neodređenom pravcu, u jednu tačku, prodirući do najdaljih daljina, bio je školjka izbačena na obalu pustog ostrva, čekao je da ga morske ptice raščereče i iskljuju mu utrobu, čekao je da divlje zveri poližu sluzavu materiju u koju se pretvarao, čekao je...

Sve mu je tu tako blizu, na dohvat ruke, sve osim njega samog. Jedino sebe nije mogao da dohvati. Bio je celina iz hiljadu razbacanih delova.

Dežurna sestra je gledala njego-

vo bezizražajno lice, dajući mu redovnu terapiju.

– Danas izgledaš sjajno, junače! – nije se osmehivala, trudila se da bude ozbiljna.

Prvi put je tupi pogled dobio određeni pravac. U glavi mu je odjekivalo: “Danas izgledaš sjajno, junače!” Koliko cinizma sažeto u toj jednoj rečenici. Možda to i nije cinizam. On ih je tako osećao.

Sjajno, junače!!! Pa ti si, u stvari, lep. Šteta što ne možeš da se vidiš!

– Ne boj se ništa. Ti si mlad, tebi je tek dvadeset godina. Izdržaćeš ti sve, biće sve dobro, videćeš! – Šaputala mu je tiho, na uvo; njene usne su mrdale kao latice cveta na vetru; iskrene, tople usne pokušavale su da ga uteše. Nije imao snage da bilo šta kaže.

“Ne boj se, junače...! Ti si još mlad...! Pred tobom je budućnost...!”

„Totalno bezvezne priče“

– Zvoni mu u ušima.

Biljka mesožder kada sklopi svoje latice nad uhvaćenim insektom, teši ga baš tim rečima.

Biti insekt – to je neka budućnost.

ŽENA ISUS

A toliko su govorili da je sve ovo tako nemoralno. Protivprirodni blud? Dok je gledao krvoprolića, mrtvu devojku na kolicima, to je bilo prirodno! A ovo je protivprirodno! Da li su videli ova dva duboka oka? Ovaj osmeh što prodire do najudaljenijeg dela nedokučivog? Što prodire do kostiju, rastapa led, raspiruje plamen. Ne! Ništa od svega toga nisu videli. Njeno živo telo zamenjivalo je mrtvo, topla koža umesto ledenohladne. Te žive dojke što se ne smeju davati njemu, jer je mali, udahnjivale su mu volju za

„Totalno bezvezne priče“

životom. Beživotna tela treba pokazivati deci, neka se navikavaju, što pre to bolje. Ali golo žensko telo... to nikako! Mrtvo može, živo – ne!

Slušao je kako joj srce kuca, kao da govori. Srca su im se stapala u jednu celinu. Disali su paralelno, udisali se međusobno. Legao je na bok ne ispuštajući dojke kao da su mu ruke srasle sa njima. Toliko nevine ljubavi, može li se to podneti. Ponekad se lepe stvari teže podnose od gorčine. Gorčina se otplače, i ima svoj vek trajanja. Lepota se ne može otplakati i traje, traje, traje...

Poješću te koliko si mi sladak.

– Pojedi me... Radi sa mnom šta hoćeš. – Prve reči posle četiri godine prosule su se po njoj kao biseri, ispunjavajući je neizmernom radošću. Želeo je i imao je toliko toga da kaže. Od svega samo je tiho izustio.

– Piški mi se.

Nasmešila se. Otišli su do lava-ba koji je bio dole pri podu. Ispraznio se dišući duboko kao da skida neki veliki teret sa srca. Posle njega i ona je čučnula koristeći lavabo kao wc-šolju. Nije joj smetalo to što je gleda. Pa šta... neka gleda! Pred njim više nema nikakvih tajni. On je u njenom telu, ona u njegovom.

On je sa svojih dvanaest godina video sve, i hiljadu puta pozeleo da umre. Majku su mu zaklali na njegove oči, sestru obešćastili, dom uništili. Tada je imao samo osam godina i otada nije progovorio ni reč. Bio je prazna školjka iz koje se više ništa nije moglo iscediti. Onda su ga spasili. Ili bolje reći, mislili su da su ga spasili. Koliko osakaćenih, poluživih, polumrtvih je prodefilovalo pred njim, kao na filmskoj traci. Gorčina i jad su se smenjiva-

li svakih nekoliko minuta. Za njega niko nije imao vremena. Gola, mrtva devojka, koju je slučajno video, titrala mu je pred očima mesecima. Doneli su je na ležećim kilicima i niko se nije dosetio ni da je sakrije pred njim, ni da je pokrije. Celih sat vremena gledao je hladno beživotno telo. Podsećala ga je na majku, na sestru. Gledao ju je netremice, očekujući da se pomeri, da bar malo mrdne, ništa! A sada prosipaju mudrost kako su njeni postupci nemoralni. Kažu čak i zakonom zabranjeni. Ona je životom pobedila smrt, pa neka je sada i streljaju.

Eh! Gde bi ovom svetu bio kraj da je Isus bio žensko!

IZA HORIZONTA

**(linija koja spaja nebo i zemlju,
samo je zavesa iza koje se dešavaju
mnoge lepe stvari)**

IZA HORIZONTA

DOLAZAK

Kroz pukotinu brda, na tamnoj pozadini neba, sliva se vreme u obrnutom pravcu, zastane vetar na trenutak, pa zemlja nastavi da se obrušava, nazire se obris, iz šuštanja lišća izvire lik, dočekuju ga ruke siluete, konture noći razlivaju se, nestaju, prazni se vreme, sve je pusto, nestvarno...

– Ko... ko ste vi?

– Ja? Crv. Crv koji će te grickati neko vreme, a onda te vratiti...

Pred njom je stajao starac izbora-

nog lica, duge bele brade, čvornovatih izgrebanih ruku. Na sebi je imao pocepane krpe, komade odeće nejasnog tipa. I pored svega imao je pogled, moćan pogled tamnih očiju, očiju tamnijih od noći, svojim tamnilom odsakale su od crnog neba, nadcrnile su ga. Prodirao je njima do kostiju, bilo je nečeg plemenitog i uzvišenog u njima. Ako je telo izazivalo dozu straha, oči su to potirale. Svojom naboranom rukom prineo joj je sud sa nekom mirišljivom tečnošću pod nos. Ispila je sa nasladom. Osećala je kako joj od nogu, naviše, nadire snaga, osećala je kako se puni, sve do glave. I to punjenje kao da je doprlo do svesti.

- Pa... ja sam gola?!
- Je l'? To tek sad primećuješ?
- Koliko sam dugo ovde?
- Mesec je izašao šest puta.
- Šest puta?

– Da.

– Znači da sam ovde šest dana?

– Ne. Ovde mesec izlazi svakih sto godina.

– Znači, ja sam...

– Ne bi me čudilo da si ti Kosovka Devojka. – Govorio je mirno, bez povišenja ili smanjenja glasa, i ta ravnomernost u govoru ulivala joj je sigurnost.

– Ko ste vi?

– Rekao sam ti. Crv.

Starac je otvorio vrata kućice u kojoj su se nalazili. Kroz njih je ušlo prvo jutarnje sunce, a za sunčevim zracima ušli su kućence, mače, par insekata i svež vazduh, koji joj je ulio dodatnu želju za životom.

– Otkud ja ovde?

– Bacila te oluja.

Kroz otvorena vrata videla se planina. Sve je bilo okupano suncem, i

sve je mamilo da izađe.

Doveše ćeš moći da izađeš. – Re-
kao je on, kao da joj čita misli. – Sada
si još iscrpljena i najbolje je da se
odmoriš. Strpi se, ćerko.

Prišao joj je, otkrio njeno golo,
ranjeno telo, bez stida skinuo krpe, ko-
je su upijale mokraću iz nje, i opet je
pokrio starim ćebetom. Mokre krpe je
bacio u kofu, oprao ruke u lavoru, i
vratio se do nje.

– Izgleda da sam se upišala?

– Izgleda. – Odgovorio je
ravnodušno. – Ali, ne brini. Sve je to
samo privid. Suštinu ćeš shvatiti mno-
go kasnije, kad budeš imala godina k'o
ja. – Teško je bilo tumačiti njegove od-
govore.

Mače joj je uskočilo u krevet, za-
gnjurilo se uz njeno lice, što je još više
učinilo srećnom. Živo se živim napaja.

Kao što vidiš, ćerko, život te zo-

ve da mu se pridružiš. – Napojio je još jednom mirišljivim čajem, od kojeg se osećala sve bolje.

– A sad spavaj. Predveče ćeš se probuditi i biće ti sasvim dobro. – Govorio je proročki, kao neko ko tačno zna šta će se desiti u svakom trenutku.

Još jedno maće popelo se na nju, ugnezdilo se između dojki, i zaspalo. Starac je hteo da ga skine.

– Neka ga, ne smeta mi. Ovaj je muški.

– Otkud znaš?

– Pa, eto. Zna gde treba da legne.

– Već je bila raspoložena i za šalu.

– U pravu si, ćerko. Mnogo je onih koji bi sada rado bili ovo maće. – Poljubio je u čelo suvim usnama. – Spavaj. Predveče dolazim.

Izašao je, a ona je zaspala.

UPOZNAVANJE

Probudila se kada je podne već poodmaklo. Izvukla se iz slamarice, krpâ i ćebadi, stresla je mačiće i mrave sa sebe i, onako gola, krenula ka izlazu. Nije se osećala nelagodno, naprotiv. Napolju je sve vrvelo od života. Kokoške, guske, svinje, koze, krave...

– Gde si krenula? – Starac je išao iza nje.

– Idem... Imam potrebu... nuždu... – Ustručavala se. Nije smela da ga pogleda stideći se svoje golotinje.

– Tvoja nužda, tvoj problem! – Slegao je ramenima. – Pišaj tu! Nemaš čega da se stidiš. Popišaj se na ovaj truli svet. Tako, ćerko! Samo se ti opusti! Stid je trula roba, od njega nema korist.

Čučnula je i olakšala se. Topla

mokraća presijavala se na kasnom večernjem suncu. Doba dana je bilo teško odrediti.

– A sad skoči u reku i okupaj se!

– Komandovao je dalje sigurnim glasom.

Otišla je do reke, stotinak metara dalje.

Ne boj se, ćerko! Reka nije hladna! – Vikao je iza nje. – Hladne su duše što ne zaslužuju ni ovu mesečinu. A ti si vrela i ova reka čeka baš tebe već vekovima! Skoči! Daj joj se, ne muči je više! Trebaš joj, bar koliko i ona tebi.

Skočila je. Svakim delićem kože uživala je u draži kupanja. Ovo kupanje joj je tako silno trebalo.

– Priđi, ćerko. – Starac se nagnuo nad rekam i sipao joj na glavu zelenu, sluzavu tečnost. – Ovo je prirodni šampon, koji sam ja lično napravio. Tr-

ljaj, ćerko. Trljaj!

Trljala je. Činilo joj se da se cela reka peni. Sipao je još jednom. Posle jednog sata, ili čitavog veka, izašla je. Nije osećala jezu, kao obično posle kupanja. Naprotiv. I vazduh se, kao i reka, prilagođavao njoj.

– Sad nemam čime da se obrišem.

– I ne treba da se brišeš. Ostavi nešto travi, leptirima, biljkama, pticama... i oni imaju dušu. Pusti ih da uživaju. Sedi ovde. Tako.

Sela je na tronošku, pored vatre na kojoj se peklo pile. Mirisalo je zanosno. Tek sad se setila da je gladna. Iako se trudila da suzbije stid, ipak su ruke instinktivno pokrivale grudi, a noge se grčile da sakriju koliko se sakriti može.

– Opusti se, ćerko. Ako ovaj svet ne zna za stid, zašto ga jedino ti čuvaš?

Prepušti se prirodi, a mene zanemari, kao da me nema.

– Kako da te zanemarim kad si tu?

– Čini ti se. Ja više nisam nego što jesam, u stvari... biću tu tek kad me ne bude bilo.

– Kako to?

– Polako, shvatićeš.

Ponudio joj je batac koji se pušio. Jeli su lagano, ćutke. Za nekoliko minuta pile je nestalo sa skromne trpeze. Kostu su bacali psima i mačkama. Dok su jeli ona je pogledom ispitivala oronulog starca. Bio je toliko iscepan da mu se čak i muškost videla kroz krpe, kao parče osušene kože, koju je neko naknadno prišio. Skrenula je pogled da ne bi bila uhvaćena kako ga bestidno posmatra. Bilo je kasno. On ju je opet pročitao.

– Hteo sam da ga odsečem i ba-

cim mačkama. A onda sam se setio da ću morati da čučnem dok pišam, što u mojim godinama nije lako. Nek’ stoji, ne traži ‘leba. – Ove reči su trebale da budu šala. Teško. Šta god govorio bio je miran i ozbiljan.

– Reci, stari... kako da te zovem? – Ipak se malo nasmejala.

– Zovi me kako god hoćeš. Toliko dugo me niko nije zvao, da mi je sad svejedno.

– Koliko dugo?

– Ne znam. Vreme sam odavno prestao da zbrajam. Stvorio sam svoje malo carstvo, a svet i vreme me ne zanimaju.

– Ne znaš koje je vreme?

– Ne znam onako kako ga ti zbrajaš, ćeri. Vreme je ovde nešto drugo, a to ćeš i ti jednom saznati. Ne budi nestrpljiva...

– Koje je ovo mesto? – Nastavila

je sa ispitivanje, ne bi li bar nešto saznala.

– Ono koje si svake večeri gledala sa svoje terase i maštala da ga dodirneš rukom.

– Ima li ovde još ljudi?

– Nema.

– Zašto?

– Rekao sam ti... ne budi nestrpljiva. Saznaćeš. Sve ćeš saznati. – Starac je začutao i nastavio da žvaće poslednje zalogaje.

ODMOR

Kad je pojela posledni zalogaj, legla je na travu i prepustila se poslednjim sunčevim trzajima. Jedno mače leglo joj je preko ženskog obeležja, kao da je želelo da je zaštiti od požudnih pogleda nezajažljive i uvek gladne prirode. Izgledalo je kao da dva mačeta leže jedno preko drugog. Bele dlake stapale su se sa crnim i prelivale u boju predvečerja.

Opet onaj mučki zna gde treba da legne. – Mazila ga je.

E da, ćeri moja. – Uzdahnuo je duboko gledajući negde ka horizontu. – Prirodu ne možeš prevariti. Ona će te krasti i jesti do poslednjeg atoma. Dušu ćeš nekome dati... možda baš ovome mačetu... a telo ionako nije tvoje. – Govorio je lagano, dobro odmeravajući svaku reč.

Disala je ravnomerno sa jednom rukom ispod glave, dok je drugom milovala mače. Starac je ostao pored vatre pušći lulu. Domaće životinje su pobile, divlje su izašle, zajedno sa gmizavcima, insektima i noćnim pticama. Smena glumaca na pozornici, koja se nikada ne gasi, obavljena je tiho i neprimetno. Par noćnih leptirica izgorelo je u vatri, njihova žeđ za svetlom bila je zadovoljena. Svesno ili nesvesno, tek – prošle su u višu dimenziju. One tek sad znaju istinu. Nema vatre, one je obmana. Vatra je prolaz. Tajni prolaz iz nižih u više sfere postojanja. Ceo život je samo jedan plamen, i naša ljuštura ne zna način kako da u njega uskoči. Sove, skakavci, zmije, kornjače, slepi miševi, pauci... svi oni idu zacrtanim putem, i u mraku vide zračak, svoj plamen u koji neminovno stižu. Sagorevaju u jednoj da bi se ro-

„Totalno bezvezne priče“

---

dili u drugoj dimenziji. Svest prelazi u svesvest, ostavljajući sujetne i samoljubive životodršce da se batrgaju u mulju sopstvene besvesnosti.

Evo ga i mesec. Svi smo opet na okupu. Dva mačeta, koja se već uveliko igraju po golom obasjanom telu, skrivajući se iza dojki kao iza brda, ona – bar privremeni vlasnik ovog božijeg dela, i on – starac od, ko zna koliko godina. To sada zna jedino ovaj mesec, ali on neće da se meša, on je tu da uveća a ne da umanji lepotu življenja. Pauci, kao mali patuljci, uporno pokušavaju da je vežu svojim tananim nitima. Svaki njen uzdah vraća ih na početak, ali ne baca ih u očaj, naprotiv. Svaki put započinju mrežu sa još većim žarom. Znaju oni dobro da će, pre ili kasnije, uspeti, i da samo treba biti strpljiv. Ona ide ka njima, ne oni ka njoj. Ona to ne zna. Ovaj sjaj se mo-

ra obuzdati, samo Sunce ima privilegiju da sija doveka, samo njega niko ne može da oplete.

Starčeva lula se dimila dok je on zamišljeno ćutao. Reka, kao živo biće, vodi neke svoje dijaloge, vodi ljubav sa vilama i brdima, ko se ogreši o nju – biva potopljen, ko joj se približi srcem – biva uzdignut, takva je reka, surova i plemenita, moćna i svemoćna.

– Zašto ćutiš, starče?

– Čekam da se ti oslobodiš svih ovozemaljskih stega, pa da razgovaramo.

– Kakvih stega?

– Stida, straha, nemoći, usamljenosti, tuge, mržnje, teskobe, razočaranja, ushićenosti, oduševljenja... toliko toga se zalepilo za tvoju kožu, šceri moja.

– Koliko ceniš da će to da potraje?

„Totalno bezvezne priče“

– Meni je svejedno. Sačekaću još stotinak ovakvih mesečina...

– Onda ćeš se načekati! Ja sam sada presrećna i ne mogu to da kvarim! Sme li da se pliva noću?

– Plivaj ćeri. Plivaj i danju i noću, i kad god hoćeš, i koliko god hoćeš. Tebi je bar sve dozvoljeno.

– Hoćeš i ti sa mnom?

– Ne. Ja sam stigao. Moje plivanje je davno završeno.

Skočila je u vodu i prepustila se. Ona još nije stigla. Svako pliva u svojoj reci.

*Nebo prolama čudesan znak
Dolinom se valja poslednji greh
Na zemlju se spusta poslednji
mrak
Hijene započinju svoj večiti
smeh.*

SVETLOST – SVETLANA

I Bog reče da bude svetlost – i bi svetlost.

U nekoj napuštenoj kući, negde iza horizonta, stvarao je čovek bez nogu, čovek bez imena, u tišini sobe, u dubini beznada, da ga niko ne primeti, stvarao je svoj voljeni lik. Nezadovoljan čovečanstvom, činilo mu se da bi mogao da ima svoju dragu. Njegove hladne kosti grejala je misao na vrelo telo, u kojem bi kucalo srce, samo za njega. Njegova muškost se rasipala uludo, njegovo telo je trunulo, njegova pluća su sve manje disala... A onda se,

„Totalno bezvezne priče“

---

sasvim neprimetno, u koštanu srž useli-
la Božija svetlost – Svetlana.

Disao je njenim imenom, osećao
vlažne usne kako ga ljube, u ušima gr-
mljavina, osvrtao se iza sebe ne bi li je
ugledao, osećao je da je tu – da je ima,
iako je daleko...

Da mu je iko dublje pogledao u
zenice video bi nju – Svetlanu. Ali ne
beše nikog.

Kroz pukotinu zida, na tamnoj
pozadini neba, sliva se vreme u obrnu-
tom pravcu, zastane vetar za trenutak,
pa zemlja nastavi da se obrušava, nazi-
re se obris, iz šuštanja lišća izviruju li-
kovi, dočekuju ga hiljade ruku, siluete
mraka i užasa; konture noći razlivaju
se, nestaju, prazni se vreme, sve je pu-
sto, nestvarno...

A on legne na leđa i vidi je kako
jaše gola na belom konju, kako skače u
bistru reku, kako je vetrovi nose, kako

je trava meko dočekuje, kako je grle mravi...

Gleda je kako se razliva i otiče nazad u plavetnilo, iz kojeg je potekla.

Ne sme da otvori oči, ugledaće samoću.

Oprosti mu Bože na bludnim mislima, na tome što voli, oprosti mu koliko možeš, sve je ionako u Tvojim rukama. Podari mu samo taj tračak svetla, pusti neka mu Svetlana svetli u dugim besanim noćima.

Ne gasi mu fenjer, kad si mu već ugasio zenice – Oče Svemogući!

BIG BANG!

Evo ga! Stoji na sred mokre ulice, zaogrnut lakom izmaglicom, na svojim ogromnim plećima drži kišu, pronicljivim pogledom – pogledom iskusnog trgovačkog putnika – mirno i ravnodušno odmerava svet ispred i oko sebe, pršti kiša pod jakim vojničkim cokulama, vojnički šinjel prosleđuje kapi ka tvrdom asfaltu, gusta brada i brkovi se presijavaju od vlage, crni šešir zadržava vodu, pa je prosipa po ramenima, i sve to kao da ga se ne tiče, maše rukama dok hoda, prate ruke neki nevidljivi ritam, sasvim lagano obazire

se oko sebe, avet-kontura klizi kroz sumorno jutro, a grad spava blaženim snom. Pogled s leđa izaziva strah od nepoznatog, pogled спреда strah od poznatog, od onog što se potiskuje i skriva u najdublje dubine, strah od stvarnosti.

- Jesi li nekad video onog čoveka?
- Nisam.
- Je l' on uvek bio sam?
- Jeste.
- Kako znaš?
- Ne sećam se.

* * *

Evo ga! Ulazi u kućicu na kraju (ili na početku) grada, skida šešir i šinjel i spušta ih na otoman u uglu polumračne prostorije, vojničke cokule odzvanjaju po tvrdom podu, čvornovatim šakama baca prazne boce,

„Totalno bezvezne priče“

---

tanjire i čaše zajedno sa stolnjakom u kantu za otpatke, zagleda oronule zidove, na jednom od njih visi drvena maska, maska afričkih vračeva prekrivena paučinom, na ivici kredenca tanka knjižica, stihovi davno zaboravljenog pesnika, stolica bez naslona nemoćno leži prevrnutu, ispravlja je i seda, škripi stolica pod njim, oči mu klize po svakom detalju, i sve to kao da ga se ne tiče, vadi iz unutrašnjeg džepa bočicu ruma i lagano ispira grlo dok ga stonoge, bubašvabe i pauci ispituju, avetkontura ide polako ka izlazu.

- A jesi li ti video onog čoveka?
- Mislim da jesam.
- A je l' uvek bio sam?
- Mislim da nije.
- Kako znaš?
- Ne sećam se.

* * *

Evo ga! Stavlja u usta cigaru koju još nije zapalio, miluje po kosi jednog od dvojice dečaka koji ga gledaju znatiželjno, daje mu prašnjavu knjigu pokupljenu sa kredenca, ulazi u opusteli restoran, sprema kajganu od osam jaja i velikog komada slanine, pljuje ovlaženu cigaru na pod, i lagano počinje da jede, ni jednog trenutka ne prestajući da se obazire oko sebe, kao da nekog očekuje, jede nožem i posmatra, kožne čizme se cede i prave lokvu, kolone mrava ulaze mu u tanjir, još jedan gutljaj ruma, još jedna nezapaljena cigara, jedan od dečaka skuplja hrabrost da mu priđe, kreše šibicu i pali mu cigaru, koliko dugo nije osetio ukus duvana, klima glavom u znak zahvalnosti, okreće im leđa i odlazi.

– Šta misliš, ko je ovaj čovek.

„Totalno bezvezne priče“

- On je napisao ovu knjigu.
- Otkud znaš?
- Piše na njoj.
- Šta piše?
- Ne sećam se.

* * *

Evo ga! Prilazi polurazrušenoj kući iz koje se širi jeziv smrad prašine i memle, prilazi ženi sa detetom na sisi, uzima dete, nežno ga spušta ne postelju, cepa već pocepane krpe sa nje, uzjahuje prljavu ženu koja stenje pod snažnim muškarcem, i ne pokušavajući da pruži otpor, puši nezapaljenu cigaru, ko zna koju po redu, mrak se već uveliko spustio, tek poneka sveća pucketavo dogoreva na drvenim policama, uzima dete, isto onako nežno, i vraća ga nazad, majci, spušta kraj nje umašćenu novčanicu, rasteruje cokulama pse lu-

talice, ne dozvoljava da dodirnu ni njega ni ženu sa detetom na sisi, odlazi u hladnu noć bez trunke mesečine, na tamnoj pozadini samo je njegovo tamno telo zjapilo kao crna rupa u Kosmosu.

- Je l' to bila njegova žena?
- Izgleda da jeste.
- A dete?
- I dete je njegovo.
- Otkud znaš?
- Ne sećam se.

* * *

Evo ga! Budi se grad ne sluteći ništa, kao po komandi, svi u isto vreme, goluždrava deca jurcaju se po tvrdim i do zemlje spaljenim dvorištima, nage žene peru veš u mutnoj vodi, stari se bestidno prazne iza nečeg što podseća na drvo, suncu se više niko ne

„Totalno bezvezne priče“

---

raduje, svaka senka zalepi se za tlo ostavljajući novi crtež, mapu za pokolenja koja neće doći, jer ovo je poslednja generacija – poslednja deca, poslednje žene i poslednji starci – iza njih nuklearni ratovi, užas i smrt, a ispred njih... on, u svom vojničkom šinjelu, i vojničkim cokulama, sa nezapaljenom cigarom među kristalno-belim zubima, starci ga ne primećuju, deca mu se raduju, žene odmeravaju znatiželjno svaki detalj na ovom čudnom biću, i svi }ute.

- Šta će sada biti?
- Izgleda da je on naš.
- Kako znaš?
- Liči na nas, ljude.
- I oni ranije su ličili?
- Ne sećam se.

* * *

Evo ga! Stoji samouvereno i ponosno u svoj svojoj veličini, iza leđa mu kostur broda nasukanog pre toliko vekova, ukratio se od stajanja, pred njim potomci zaboravljene posade, skida vojnički šinjel, cokule, i šešir, sve skida sa sebe, je li se to vratio, toliko čekani, a već pomalo zaboravljeni, sin božji, ili je on poslednji u nizu prevaranata što im se nesebično daje u ime sebičnog hira, tek – poslednji čin drame nečega što je tinjalo, i što je samo sebe uništilo, i što se tako gordo zvalo život, poslednji trzaj ili početak, poslednji preživeli vojnici u zalutalom stadu, još samo da nikne cvet, i ptica da zapeva, i mrav da zagolica, još samo... još tako malo treba, još samo malo...

„Totalno bezvezne priče“

- Kako je lep.
- Je l' on sada naš?
- Jeste. On je sada samo naš.
- A kako ćemo sa njim...?
- Ne sećam se.
- Ni ja.

Evo ga! Žena je opet zagrizla jabuku, pustila je glas od sebe, stavila je zmiju oko vrata i pogledala vojnika kako se ne sme, razapnimo ga na krst, neka otpati sve naše grehe, a onda mu uzmimo obraz, i bol, i stid, i sve mu uzmimo, i pustimo neka se mešaju krv, seme i voda, mleko u dojci nepoznate žene, i greh neka bude, i blud, i razvrat, Satana neka uzme svoj deo a nama šta ostane, i sve neka bude k'o nekad, samo neka ne budu ove senke što na ljude liče, i ova zatamnjena svetlost, neko tu svetlost mora da nadvisi, poneki preživeli vojnik nađe se uvek da započ-

ne novi ciklus – ciklus rađanja i umiranja, evo ga, počinje...

- Hoćemo li uspeti?
- Moramo?
- Koliko ćemo čekati?
- Ne znam.
- Šta ćemo roditi?
- Ne sećam se.

KRST

Da napišem ime na krst, taj krst svuda sa sobom da nosim, pa ako ne stignem tamo gde sam krenuo, naić će se neka dobra duša da nabaca malo zemlje i kamenja preko, da pobode taj krst, jeste da nisam neka ličnost, ali... što da ne?

U snu ili na javi, (te dve stvari još niko nije razdvojio), eto me kraj reke. Čekaj! Žena!? Kakva žena, bogo moj! Vila, anđeo ili fatamorgana? Neka je, neka se kupa, njoj je lepo, i meni je lepo, da ne kvarimo iluziju.

Vrisak!!!

Iza njenih leđa dva konjanika sa dugim noževima u čvrstim šakama, jašu oko nje, voda prska na sve strane, kapljice bistre vode osvetljavaju devojku koja je sve lepša, što je uplašenija. Smeju se sa nasladom, urlaju, keze se jezivo.

“Biraj, slatkišu, kojega ćeš od nas dvojice!” – Zacenili se od smeha pa vrište da odjekuje cela dolina.

“Ako ne odabereš, moraćemo da te podelimo, pola-pola! Ha! Ha! Ha! Bolje je da cela pripadneš jednome, nego dvojici u dve polovine! Ha! Ha! Ha!”

Od siline vrištanja pucnji se nisu čuli, pucnji niotkuda, obojica padaju u vodu, obliveni krvlju. Sada se pred iznenađenom devojkom nalazio mlad naočit junak.

“Udaj se za mene, spasio sam ti život!”

„Totalno bezvezne priče“

“Lep jesi, mladi junače! I zgo-
dan! I jak! Ali se neću udati za tebe!
Možeš me imati samo silom, mojom
voljom nikada!

“Idi devojko, sada nemam vre-
mena za tebe! Doći ću ja opet i tada se,
boga mi, nećeš tako lako izvući!”

Prilazim i ja s krstom preko ra-
mena. Gleda me znatiželjno.

“A šta ti hoćeš! Kratku zabavu ili
da se udam za tebe?”

“Ne boj se, ja sam samo u prolazu!”

“Svi ste vi u prolazu! Samo sa
različitim namerama!

Bacih joj kesu dukata u ruke,
okrećem leđa i odlazim.

“Čekaj, stani! Stani, molim te!” –
Stajala je gola, u vodi do kolena, sjaj-
na, zaslepljujuće lepa.

“Dao si mi novac! Zar me toliko
mrziš?”

Ne govorim ništa. Iznenaden. Zaprepašten.

“Ovi ovde što ih vidiš...” – pokazuje rukom prema leševima što leže u vodi – “...i oni tamo, i oni drugi...” – pokazuje rukama na sve strane – “Oni bi me iskoristili i ostavili u životu. A kad vide zlato, ubiće me! Uzmi svoj novac i idi!”

“A zar nije bolja časna i brza smrt, nego da te obeščaste i ostave tako samu i osramoćenu?”

“Je li to tvoja misao, junače? Koristiš tuđe misli, trguješ tuđim životima, i ove dukate si sigurno ukrao! Sad ih daješ meni! Šta je uopšte tvoje sem tog krsta? Idi s milim bogom junače, a mene ostavi s mojim krstom!”

Da! Kad bi, bar, svako nosio svoj krst.

ANTI(K)VARNICA)

*(ne brljajte po svojoj duši,
nikad ne znate šta možete iskopati)*

MAJMUNSKA POSLA

Majmun je čoveku dao i mozak, i razum, i prste, i naučio ga kako se čisti banana. Sad mu se čovek odučuje, uči ga da računa. Kad majmuna naučite da broji to ne znači da majmun “vuče” ka čoveku – već da čovek “vuče” ka majmunu. Kao da majmunu treba da zna koliko je $3+3$. Ne bi to trebalo ni čoveku da nije majmuna koji mu zagorčavaju život. Običan majmun i ne pomišlja da bude čovek, običnom čoveku se tako često dogodi da ispadne majmun. Ipak, majmun je majmun samo u svakodnevnim, životnim situacijama. Ali, kad zagusti, majmun zna da

„Totalno bezvezne priče“

---

bude čovek – i te kako. Nevolje su te koje ih zbližavaju. Ipak, ma koliko čovek čoveku, bar ponekad, izgledao kao majmun, majmun majmunu nikad neće izgledati kao čovek. Ne zato što majmun ne zna da odsvira Mocarta, već zato što čovek ne ume da se vere uz drvo. Majmun je majmun i na zemlji i na drvetu; čovek je čovek samo na zemlji, čim se popne na drvo svaki majmun može da mu bude učitelj. Čovek se spustio na zemlju, majmun je ostao na vrhu, pa ko je tu sad pametniji? Učimo se da stremimo ka vrhu, a sve više tonemo ka dnu. Kad majmun nauči da čisti pomorandžu, čovek mu se divi. A on je to znao i pre nego što se priroda gorko poigrala, i jednu vrstu majmuna pretvorila u čoveka. Jedna čovekova žena bacila je svoje dete u kontejner. I ne pokušavajte ovo da objasnite bilo kom majmunu, on to sigur-

no neće razumeti. Ne zato što ne zna kako se otvara kontejner, već zato što je majmun, i što je previše glup da bi tako nešto mogao da prihvati u svojoj majmunskoj glavi.

Majmunska posla!

PRIČA MI PRIJATELJ, SVE IZ PRVE RUKE...

*Priča mi prijatelj sve iz prve ruke
neki dan u gomili cugali na eks...*

Branimir Johnny Štulić

Nazirao sam likove kroz dim cigareta, alkohol je već pokazivao karakter treznih, pričali su viceve, smejali se; muški su šarali pogledima, glumeći zavodnike, žene su mahale dekolteima, ne bi li izvukli koji uzdah; sve je mirisalo na milion žurki, tipičnih beogradskom obezduhovljenom štimungu.

Unosi mi se u lice stari drugar, pomalo mu cackle beonjače, ali još uvek

sposoban da smisleno prozbori koju.

– Ti znaš koliko sam ja napravio sajtova. Koliko me ima po celom Internetu? I zamisli da dragoj osobi, sa kojom se družiš više nego sa drugima, i... da ti nepričam dalje. Daj malo mašti na volju. E, takvoj jednoj pomogneš oko sajta, ugradiš sebe i svoje emocije, a onda dođe nekakav... jebem li-ga-šta-je... i pošalje ti ovakvu poruku:

“To se na javno ne radi, ako imaš nešto da mi kažeš kaži, ali brljati nećeš, jer gde god kreneš majkoviću ja sam tu, u pravu si, ovde si završio, a nikog nećeš maltretirati, to ti obećavam, jer je pored mene jako teško proći... ovo upropastiti nećeš, a da ti ne pričam o nečem drugom, zato se bolje smiri...”

Mahao je papirićem ispred mene. Nekako sam ovo pročitao dok je on, znojav, zadrigao, već kolutao zenica-

„Totalno bezvezne priče“

---

ma.

– Ej! Ja da upropastim! Pa ja sam bio webmaster. Mogao sam da ga obrišem za deset sekundi! Mogao sam...

– Smiri se, drugar, smiri se. Nisi uradio to jer nisi te prirode. Šta je tu je...

Zapevao je karaoke, parafraziraju Džonija, menjajući mu tekst.

*...napunila mi dušu pelinom
gorkim
našla je frajera i raščistila stvar.*

MAJKU MU... NA ŠTA LI JE MISLIO?

*Bejaste li, braćo moja draga
bejaste li kod doktora kada?
Ak' bejaste, videste li vraga
il' u vama jošte tinja nada?*

Dodoh kod doktora (to su vam oni koji ne priznaju dušu, ali će sve učiniti da vam je ispiju), razgrnuh dim od cigara (na stolu mu brošure o štetnosti duvana), a ja držim plavu kovertu sa računima koje sam upravo platio u banci. On me rukom prekide:

– Ne ovde. To ćemo u sobi za ono.

„Totalno bezvezne priče“

Majku mu... na šta li je mislio?

Koje sad pa “ono”? Nije valjda peder? Neće me valjda... – ma svašta mi je prošlo kroz glavu.

Kad stigismo u “sobu za ono”, lepo me primi, pregleda, sve po propisu. Ja se stis'o, a on tako ljubazan i mazan da me potpuno zbunio.

Dajući mi pune ruke lekova, nasmešio se i šapnuo:

– Znete... svi mi živimo od časti.

Majku mu... na šta li je mislio?

Pruži ruku i uze mi koverat sa računima, koji mi je virio iz džepa, smota ga ne gledajući i lepo me isprati.

Sutradan sam morao opet da odem do njega da uzmem taj koverat. Treba mi.

On me malo smrknuto gleda, vadi koverat i šapuće:

– Sledeći put koštaće vas duplo.

Majku mu... na šta li je mislio?

HITNA POMOĆ!

Neki dan sam se vozio kolima hitne pomoći. Sve koske su mi bile razbacane, boca sa kisenikom me jedino držala na “ovoj strani”.

Kad sam stigao u KBC video sam kako su, onako gospodski, u luksuznom autu, dovezli pijanca, koji je sve vreme psovao, urlao, pravio scene, da su morali da ga vežu.

Ja sam bio bez kiseonika, jedva sam disao, on je bio vezan flasterom, brižljivo čuvan. Ne znam da li su mene čuvali od njega ili obrnuto, ali on se vratio kao što je i došao, a ja sam kolima hitne pomoći (ne znam da li su

„Totalno bezvezne priče“

---

imala sva četiri točka, ali tako su đipala, bez ijednog amortizera), sa kočšicama igrao jamb, i nadao se da ne izletim kroz prozor.

Trebalo je nekog da ubijem.

Bar bih se lepše vozio...

KRIĆANSTVO

Pre neko veće saznao sam kako možete popiti piće u kafani a da ga ne platite a da izgleda kao da ste ga platili a da izgleda kao da ga niste ni popili...

Najpre naručite pivo, pitate za cenu, onda zamolite da vam ga zamene za rakiju. Popijete i krenete ka izlazu. Kad vam kažu da niste platili recite da ste ga zamenili za pivo; logično ni pivo niste platili – ali njega niste ni popili.

Kod mene u selu kad vam pas ugrize ženu, tražite od vlasnika da vam da svoju ženu da je ugrizete, pošto nemate psa; on će vam uzvratiti "džukelo

„Totalno bezvezne priče“

---

jedna" – i time ste izravnali račune.

Sve mi se čini da je hrišćanstvo zamenilo "krićanstvo".

Pametan je bio taj Krićanin; jes da je malo zapetljao stvar.

Na Lezbosu su stvari ipak jednostavnije nego na Kritu.

NAJKRAĆI ROMAN NA SVETU

Svaki soliter je država za sebe. I to država u kojoj vlada apsolutna anarhija. A pošto tu anarhiju svi poštuju može se reći da je i to neka vrsta poretka. Red je inače gomila nereda poređana po iluziji vremena zvanoj – hronologija. U tom čudnom bezvlašću, u kome je sve na granici zakona, a ipak sve po zakonu, svako se snalazi “kao riba u vodi”, ali ako pokušate da uvedete bar malo reda, tada počnu da se ponašaju “kao ribe na suvom”. U tom ribnjaku, zvanom soliter, još uvek “ve-

„Totalno bezvezne priče“

---

like ribe jedu male ribe”, mada su te “male ribe” sve žilavije, ipak i jedni i drugi uporno traže svoju sopstvenu “zlatnu ribicu”. Riblji specijaliteti nisu na ceni, jer riba ima mnogo kostiju, a za to “čapkanje” nema se puno vremena.

Evo vam roman modernog pisca za budućeg čitaoca.

Počnimo, dakle, sa tim ribicama, a do zlatne – ako dođemo.

POTOP

U jednom velikom gradu, jednog jutra, milion dečaka i devojčica se dogovori da se istovremeno upiški, usred grada.

I sad je potopljen ceo grad: Vožači automobila veslaju; umesto autobusa idu hidrogliseri; muškarci idu na posao u čamcima; žene, razgolićene, plivaju na kafu kod komšinice; deca, umesto fudbala, igraju vaterpolo; šalteri rade samo na višim spratovima; đubretari i odžaćari, u ronilačkim odelima, traže dobrovoljni prilog; privatne radnje su na splavovima; turisti pecaju

„Totalno bezvezne priče“

---

ribice...

Bilo kako bilo, tek – grad funkcioniše.

Jedino kurve čekaju da deca odrastu.

Jedino deca ne znaju da kurve vladaju svetom, i taj nestašluk će ih, jednom, skupo koštati.

SPONTANO SAMOSAGOREVANJE

U selu Dubovo, pored Leskovca, izgorela je žena. Ne zna se kako.

Jedan čovek koji je nije poznavao, živi u Beogradu, i ima petoro braće i dvoje dece, prima u posetu drugog brata, koji ima dvoje dece i četvoro unučadi, a onda zajedno zovu telefonom trećeg brata, koji ima petoro dece, i troje unučadi, i živi u Dubovu:

“Halo, halo, jel’ ima nešto novo o onoj ženi što je izgorela?”

“Ništa još!”, odgovara brat iz Dubova.

„Totalno bezvezne priče“

“Aj, da ne trošimo telefon. Zdravo!”

Ko bi se raspitivao za toliku rodbinu?

Žena je jedna.

A i telefonski račun je manji.

SARMA BEZ MESA

Spremila nam majka sarme bez mesa. Soja, pirinač, i sve što ide. Video to moj otac, pa išao po kući: “Kako sarma bez mesa? Gde to ima? Ne može to? Sarma ne ide bez mesa...”.

Pojeo pola sarme i ustao ljutito.

Mesec dana kasnije opet spremila identične sarme (bez trunke mesa), ali ovaj put nama, deci, zabranila da mu kažemo da je bez mesa.

Seo otac, jeo, jeo, jeo... Četiri pojeo. Jedva živ ustao od stola.

Na pitanje kako su mu se dopale sarme, odgovorio:

Eeeeeeeeeeeh! Ovo su bile sar-

„Totalno bezvezne priče“

---

me. A ne kao one prošli put! Znao sam
ja da sarma ne može bez mesa.

Smejali smo se u sebi.

SLEPAC

Hteo sam da prećutim neke stvari, hteo sam da slažem, ukradem, hteo sam toliko toga... Oči su me izdale.

Slepci su tu u prednosti, oči su im saveznici.

Ja se pravim da sve znam, glumim, pretvaram se, gledam razjebani svet.

Čovek sa tamom u očima, gleda me podrugljivo, i smeška se u sebi.

Otvoriti četvore oči znači – imati slepca pored sebe.

VRUĆA ČOKOLADA

Ispitivaće me neko vreme, daće mi par dijagnoza, a da ni sami neće biti sigurni u njih, posmatraće me, razmećiće iskustva i – pustiće me. Savršeno ubistvo, ubistvo gde ubica postaje žrtva, a žrtva, bar prećutno, preuzima ulogu krivca. Zar je baš morala da se rodi sa takvim očima, i sa tim licem, i sa ovim usnama, zar je baš morala... jeste, ona je kriva. Rođeni smo da se gledamo, mazimo, ljubimo... A ona? Neće ni tajni znak da mi dê, kao da me nema, moram je ubiti, nema joj spasa. Crne kožne pantalone, tesno pripijene

uz telo, sjajnocrna kožna jakna naglašava liniju grudi, sve je uobličeno kao pod presom; siguran korak, plameni pogled ne odstupa ni za milimikron u stranu, nema mi druge... ili ću ubiti ja nju, ili ona mene. Duga smeđa kosa, ne bi se reklo da je farbana; lepe, tamno-smeđe oči, tople i beskrajno umiljate, ne bi se reklo da su šminkane; ništa na ovom umetničkom delu nije docrtavano, sve je tu, i sve je tako daleko od mene, ubiću je, i gotovo! Velikim kristalnim zubima zagriža kiflu, žvaće je smireno i opušteno, kao da se ništa oko nje ne događa, kao da je niko ne gleda, a zna kučka koliko je proždrljivih ala guta očima, zar to nije dovoljan motiv da je ubijem? Ako je ne ubijem ja ubiće je neko drugi. Zar da to zadovoljstvo prepustim drugome? Pruža mi šolju vruće čokolade – znači: ipak zna da postojim – ruke joj meke, dobro ne-

„Totalno bezvezne priče“

---

govane, primećujem da joj nokti nisu lakirani, dobacuje mi osmeh pun samilosti, sažaljeva me, neće mi biti žao kada je budem ubio. Baš ni malo. Zgledam je pažljivo. Ne znam gde da zarijem nož, ne znam gde da uputim hitac, a da ne oštetim ovaj remek delo prirode, ovu božiju lepotu. Čak i da me ne osude drugi, osudiću samoga sebe. Žena se može ubiti, priroda ne sme. Za trenutak je bila puna osećanja, učinilo mi se i ljubavi, prema meni, a sada... tako hladno okreće mi leđa i gubi se u daljini. Vruća čokolada postaje još vrelija u mojim rukama, u ušima mi koračnica, želudac osećam u grlu... ne, neću je ubiti. Ovde je previše motiva, i previše razloga, a ja sam hteo da to sve bude samo moje, i da niko ništa ne primeti. Koliko njih će mi tek pozavideti ako je ubijem, reći će glasno: “Ubica, zlikovac...!”, a šaputaće između sebe:

“Ako, neka je ubio! I treba... zaslužila je...!”. Ne... neću je ubiti. Neka i drugi grcaju, neka crkavaju. Ja sam od nje dobio vruću čokoladu, mnogi neće ni to. Jedna od retkih Snežâna je prošla, ostalo je puno malih patuljaka.

I jedan princ – sa šoljom vruće čokolade u rukama.

NENAD ŽIVKOVIĆ

Rođen 19. 11. 1963. u Velikom Gradištu, živi i stvara u Beogradu.

Piše pesme, priče, romane, drame...

Objavio dva romana, jedan zbornik pesama kao koautor i više priča u zbornicima i časopisima.

Vlasnik je velikog književnog sajta www.tvorac-grad.com.

SADRŽAJ

Totalno bezvezna priča...	5
LEPA STRANA RATA	17
Traganje	19
Sreća	21
Ispušena cigara	24
Bezimena	27
Na goloj ledini	30
Opklada	33
Insekt	37
Žena Isus	41
IZA HORIZONTA	45
Iza horizonta	47
Svetlost – Svetlana	63
Big Bang!	66
Krst	76
ANTI(K)VARNICA	81
Majmunška posla	83
Priča mi prijatelj, sve iz prve ruke...	86
Majku mu... na šta li je mislio?	89

Hitna pomoć!	91
Krićanstvo	93
Najkraći roman na svetu	95
Potop	97
Spontano samosagorevanje	99
Sarma bez mesa	101
Slepac	103
Vruća čokolada	104
NENAD ŽIVKOVIĆ	109

Nenad Živković
TOTALNO BEZVEZNE PRIČE
Prvo izdanje

Glavni urednik Đorđe Otašević

Korice Milan Beštić

Korektura Dejana Jovanović

Izdavač „Alma“, Beograd

Štampa „Skripta internacional“,
Beograd

Tiraž 100

ISBN 978-86-7974-062-5

www.alma.co.yu
almabg@sezampro.yu

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије

821.163.41–32

ЖИВКОВИЋ, Ненад

Totalno bezvezne priče / Nenad Živković
– Beograd: Alma, 2008 (Beograd: Skripta
internacional). – 113 стр.; 15 cm. – (Biblioteka
Savremena književnost / [Alma] knj. 43)

Tiraž 100.

ISBN 978-86-7974-062-5

COBISS.SR–ID 150035212